

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สถานการณ์ของปัญหาของสารเสพติดในสถานศึกษา โดยนำข้อมูลที่นำมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 สร้างโปรแกรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร/ฝ่ายปกครอง จำนวน 5 คน ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา จำนวน 5 คน สนทนากลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน และทบทวนเอกสารการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Content Analysis และระยะที่ 2 ทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 50 คน ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อป้องกันสารเสพติดทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติ Student t-test (ระหว่างกลุ่ม) และ Pair t-test (ในกลุ่ม) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติ Pearson Product Moment Correlation

ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในตนเอง ความรับผิดชอบในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และพฤติกรรมป้องกันสารเสพติด สูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันสารเสพติด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรผนวกไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
2. ควรเพิ่มเติมทักษะการแก้ไขปัญหา (Problem Solving) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) และการจัดการกับความเครียด (Coping with Stress) ในกิจกรรมโปรแกรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อป้องกันสารเสพติด
3. ควรจะมีการใช้องค์ประกอบและขั้นตอนให้ครบถ้วน โดยเฉพาะการแสดงบทบาทสมมติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและการปฏิเสธในสถานการณ์ต่างๆ ที่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริงมากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และที่สำคัญสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีประจำวันได้